

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000925

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 08-04-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кухоцька Тетяна Григорівна

2. Tetiana Kukhotska

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 052

Назва наукової спеціальності: Політологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Політологія

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Журналістика

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12766

Повне найменування юридичної особи: Маріупольський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 26593428

Місцезнаходження: пр. Повітряних Сил, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Маріупольський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 26593428

Місцезнаходження: пр. Повітряних Сил, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 11.01.11

Тема дисертації:

1. Політичні комунікації як фактор формування політичної ідентичності
2. Political Communications as a Factor in the Formation of Political Identity

Реферат:

1. Дисертація присвячена дослідженню політичних комунікацій та їх ролі у формуванні політичної ідентичності українського суспільства в умовах російської збройної агресії. У вступі обґрунтовано актуальність теми, визначено об'єкт і предмет, мету та завдання, методи дослідження, наукову новизну і практичне значення отриманих результатів, а також наведено інформацію про їх апробацію. Наукова новизна результатів зумовлена сукупністю поставлених дослідницьких завдань і полягає у тому, що вперше було здійснено комплексний аналіз політичних комунікацій як чинника формування політичної ідентичності; встановлено, що ідентичнісний чинник війни РФ проти України включає два взаємопов'язані процеси: протидію формуванню консолідованої ідентичності української політичної нації (спрямовану на громадян України, зокрема на тимчасово окупованих територіях) та перешкоджання сприйняттю українців як єдиної політичної нації на міжнародному рівні; запропоновано напрями протидії деструктивному впливу РФ у сфері політичної ідентичності з урахуванням специфіки різних аудиторій: громадян України, населення тимчасово окупованих територій, населення РФ та міжнародної спільноти. Також було удосконалено

трактування базових понять дослідження, зокрема «політична комунікація», «політична ідентичність», «соціальні медіа», «пропаганда», «політична культура»; класифікацію інструментів політичної комунікації з урахуванням зростання ролі соціальних медіа та технологій штучного інтелекту, а також класифікацію структурних елементів політичної ідентичності; типологізацію етапів розвитку політичної комунікації в Україні шляхом розроблення авторської періодизації. В роботі набуло подальшого розвитку наукове осмислення політичної комунікації та впливу новітніх технологій на її еволюцію; обґрунтування засад гібридної війни та специфіки її реалізації проти України; дослідження політичної ідентичності української нації, зокрема проблеми пострадянської ідентичності. У першому розділі досліджено теоретико-методологічні підходи до вивчення політичних комунікацій. Проаналізовано основні наукові підходи до розуміння цього феномена, визначено його сутність, функції та структурні елементи. Показано, що політична комунікація є міждисциплінарним явищем, яке забезпечує циркуляцію політичної інформації, формування громадської думки та політичний діалог. Особливу увагу приділено впливу розвитку комунікаційних технологій, зокрема соціальних медіа, мережевих платформ і технологій штучного інтелекту, що розширюють можливості мобілізації суспільства, але водночас створюють ризики маніпуляцій і дезінформації. Окреслено стан наукової розробки проблеми, джерельну базу та методологічні засади дослідження. У другому розділі проаналізовано специфіку політичних комунікацій в Україні. Простежено трансформацію комунікаційних практик від початку незалежності до сучасності з урахуванням пострадянської спадщини та процесів демократизації, цифровізації і децентралізації. Розглянуто розвиток нових форм взаємодії влади та громадянського суспільства, зокрема електронних петицій, громадських консультацій та бюджету участі. Особливу увагу приділено ролі соціальних мереж і месенджерів як інструментів поширення інформації, формування громадської думки та мобілізації громадян, а також ризикам, пов'язаним із дезінформацією, діяльністю ботів і маніпуляціями громадською думкою. У третьому розділі досліджено вплив політичних комунікацій на конструювання політичної ідентичності в умовах російської військової агресії. Визначено ключові чинники формування сучасної української політичної ідентичності, серед яких політична культура, система політичних символів, політика пам'яті, політичні свята та мережеві механізми консолідації громадян. Підкреслено значення нових символічних образів, зокрема добровольця і волонтера. Проаналізовано інформаційні стратегії РФ, спрямовані на піддрив процесів формування української політичної ідентичності, визначено їх основні цільові аудиторії та інструменти впливу. Запропоновано напрями протидії деструктивним інформаційним впливам з урахуванням специфіки різних аудиторій. Ключові слова: гібридна війна, громадянське суспільство, дезінформація, інформаційна війна, інформаційно-комунікаційні технології, політична ідентичність, політична маніпуляція, громадська думка, політичні комунікації, російська пропаганда, російсько-українська війна, соціальні медіа, соціальні мережі, цифрові медіа

2. The dissertation is dedicated to the study of political communications and their role in shaping the political identity of Ukrainian society under Russian armed aggression. The introduction substantiates the relevance of the topic, defines the object and subject, goals and objectives, research methods, scientific novelty, and practical significance of the results, and provides information on their testing and implementation. The scientific novelty of the results is determined by the set of research tasks and consists of the following. For the first time, a comprehensive analysis of political communications as a factor in shaping political identity was conducted. It was established that the identity-related aspect of the Russian war against Ukraine includes two interrelated processes: countering the formation of a consolidated political identity of the Ukrainian nation (targeted at citizens of Ukraine, including those in temporarily occupied territories) and hindering the perception of Ukrainians as a unified political nation internationally. Directions for countering the destructive influence of Russia in the sphere of political identity were proposed, considering the specificity of different audiences: Ukrainian citizens, inhabitants of temporarily occupied territories, the population of the Russian Federation, and the international community. The study also refines the understanding of basic research concepts, such as “political communication,” “political identity,” “social media,” “propaganda,” and “political culture”; classifies political communication instruments considering the growing role of social media and artificial intelligence; classifies

structural elements of political identity; and develops an authorial periodization of political communication stages in Ukraine. Furthermore, the work advances the scientific understanding of political communication and the influence of modern technologies on its evolution; substantiates principles of hybrid warfare and its implementation against Ukraine; and examines Ukrainian national political identity, including issues of post-Soviet identity. The first chapter examines theoretical and methodological approaches to the study of political communications. The main scientific approaches, its essence, functions, and structural elements are analyzed. Political communication is shown to be an interdisciplinary phenomenon ensuring circulation of political information, formation of public opinion, and political dialogue. Special attention is paid to the impact of communication technologies, including social media, network platforms, and artificial intelligence, which expand societal mobilization capacities but also create risks of manipulation and disinformation. The chapter outlines the state of research, sources, and methodological foundations of the study. The second chapter analyzes the specifics of political communications in Ukraine. The transformation of communication practices from independence to the present is traced, considering post-Soviet legacy and democratization, digitalization, and decentralization. New forms of interaction between government and civil society, including e-petitions, public consultations, and participatory budgeting, are explored. Particular attention is paid to the role of social media and messengers as tools for information dissemination, opinion formation, and citizen mobilization, as well as risks associated with disinformation, bots, and manipulation. The third chapter studies the impact of political communications on constructing political identity during Russian military aggression. Key factors shaping contemporary Ukrainian political identity are identified, including political culture, political symbols, memory politics, political holidays, and network mechanisms of citizen consolidation. The importance of new symbolic figures, such as volunteers and defenders, is emphasized. Russian information strategies aimed at undermining Ukrainian political identity are analyzed, target audiences and instruments of influence are identified, and directions for countering destructive information impacts considering different audiences are proposed. Keywords: hybrid war, civil society, disinformation, information warfare, information and communication technologies, political identity, political manipulation, public opinion, political communications, Russian propaganda, Russo-Ukrainian war, social media, social networks, digital media

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Кухочька Т. Вплив технологій штучного інтелекту на сучасні політичні комунікації: перспективи та виклики. Регіональні студії. 2024. № 38. С. 85–89.
- 2. Кухочька Т. Особливості впливу Telegram на громадські настрої українців в умовах російської збройної агресії. Регіональні студії. 2025. № 41. С. 57–60.
- 3. Кухочька Т. Політичний стереотип як інструмент російської гібридної війни проти України. Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Історія. Політологія. 2025. № 42. С. 82–89.
- 4. Кухочька Т. Політичні свята як різновид політичного ритуалу в контексті формування української політичної ідентичності в умовах російської агресії. Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії. 2025. № 61. С. 377–383.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0122U001563

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Трофименко Анастасія Вікторівна

2. Anastasiia V. Trofymenko

Кваліфікація: к. політ. н., доцент, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9658-8974

Додаткова інформація: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57211489026&eid=2-s2.0-85086194629>

Повне найменування юридичної особи: Маріупольський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 26593428

Місцезнаходження: пр. Повітряних Сил, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Новакова Олена Вікторівна

2. Olena V. Novakova

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1267-9308

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Карчевська Олена Василівна
2. Olena V. Karchevska

Кваліфікація: к. політ. н., доцент, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8046-5208

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

Код за ЄДРПОУ: 02070714

Місцезнаходження: вул. Іоанна Павла II, Київ, 01042, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пахоменко Сергій Петрович
2. Serhii P. Pakhomenko

Кваліфікація: к. і. н., доцент, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1137-3585

Додаткова інформація: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57131459600>;
<https://www.webofscience.com/wos/author/record/2232844>

Повне найменування юридичної особи: Маріупольський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 26593428

Місцезнаходження: пр. Повітряних Сил, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Іванець Тетяна Мирославівна
2. Ivanets Tetiana M.

Кваліфікація: к. політ. н., доц., 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

